

Asia: LVM005:00/2019

Hallituksen esitys uuden tieliikennelain muuttamisesta (korjauspaketti)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenne- ja viestintäministeriölle

Riihimäki 16.1.2020

Hämeen ammatti-instituutti Oy:n lausunto tieliikennelain korjauspaketista.

Kiitämme mahdollisuudesta lausua korjauspaketista, samalla lausumme myös muista tieliikennelain kohdista, joihin toivomme muutoksia. Ellei tässä esittämiämme muutoksia aikataulu- tai muista syistä johtuen voida toteuttaa nyt esillä olevan korjauspaketin yhteydessä, toivomme, että ne otetaan liikenne- ja viestintäministeriössä erikseen valmisteltaviksi.

Lisätiedot lehtori Jyrki Hapulahti, HAMI liikenneopettajankoulutus, Kaartokatu 2 Riihimäki

jyrki.hapulahti@hamk.fi, 040 8338211

Sisällys

1. Yleisarviointi
 - 2.1. Piennaralueen määritelmä (2 §)
 - 2.2. Tienkäyttäjän ennakointivelvollisuus (4§)
 - 2.3. Linja-auton pysäköintä lähtevän linja-auton väistäminen (26§)
 - 2.4. Vasemmalle pysäköinti (36 §)

2.5. Pysäköintikielto risteyksen lähellä (37 §) / Risteysalueen määritelmä

2.6. Teknisen laitteen käyttäminen (98§) (muutetaan 1 mom)

2.7. Koulu- ja päivähoidokuljetuksen merkitsemisestä ja kilven koosta (143§)

2.8. Henkilökuljetus kaksi- ja kolmipyöräisellä moottorikäyttöisellä ajoneuvolla sekä niihin rinnastettavalla nelipyöräisellä ajoneuvolla (144§)

2.9. Liikennevirhemaksun arviointia (166§)

3. Säädosliite (liikennemerkki)

3.1. E 14.3 Vastavirtapyöräilyn liikennemerkki

3.2. L3 Suojatien merkintä

1. Yleisarviointi

Hallituksen esitys uuden tieliikennelain muuttamiseen esitetyllä tavalla on tärkeitä ja perusteltua. Kuitenkin korjauspaketti jo ennen lain voimaantuloa osoittaa, että laki sisältänee liikaa sellaista yksityiskohtaista teknistä sääntelyä, joka tulevaisuudessakin tullee vaatimaan jopa vuosittaisia korjauksia. Ajoneuvojen käytöstä tiellä annettuun, 1.1.1993 voimaan tulleeseen asetukseen oli vuoteen 2019 mennessä tehty yli 50 muutosta eli keskimäärin 2-3 muutosta joka vuosi. Tämän vuoksi olisi ollut suotavaa, että esimerkiksi tekniset määräykset lain 5 luvussa ja liitteissä olisi voitu edelleen säilyttää asetustasolla.

Uusi tieliikennelaki on laaja ja vaikeasti hahmotettava kokonaisuus, joka vaatii mm. yleistä tiedottamista, viranomaisten ohjeistusta ja tienkäyttäjien kouluttamista. Turvallisen ja sujuvan liikenteen edellytyksenä on, että kaikki tienkäyttäjät ymmärtävät mm. uudet liikennemerkki ja -säännöt samalla tavalla.

Esitämme, että korjauspaketissa mainittujen muutosten lisäksi hallituksen esitykseen sisällytetään seuraavat muutokset:

2.1. Piennaralueen määritelmä (2 §)

Uudessa laissa piennaralue on määritelty seuraavasti: ”pientareella tarkoitetaan ajoradasta reunaviivalla erotettua tai päällystämätöntä tien pituussuuntaista osaa”. Tämä on yleisesti tulkittu siten, että päällystetyn ajoradan ulkopuolella oleva alue katsotaan maastoksi, jossa pysäköinti on maastoliikennelain perusteella kielletty. Tämä on riippumaton siitä, onko alue esim. sorapintainen vai nurmikkoa. Etuajo-oikeutetulla tiellä pysäköinti ajoradalle on kokonaan kielletty.

Säännöksen muotoilussa olisi voitu tukeutua esim. Liikenneviraston ohjeistukseen (Liikenneviraston ohjeita: Tien poikkileikkauksen suunnittelu, https://julkaisut.vayla.fi/pdf3/lo_2013-29_tien_poikkileikkauksen_web.pdf

sivut 7, 24 ja 27. Liikennevirasto, 29/2013), jossa piennaralue on määritelty seuraavasti: Tien piennar jaetaan sorapintaiseen tukipientareeseen ja päällystettyyn pientareeseen. Sen vuoksi esitämme, että

piennaralue määritellään 2:ssä niin, että sorapintainen tienreuna kuuluu tiealueeseen eikä maastoon, jolloin lain 2 §:n 6) kohta kuuluisi seuraavasti:

”6) pientareella ajoradasta reunaviivalla erotettua tai sorapintaisena pientareena erottuvaa tien pituussuuntaista osaa”.

2.2. Tienkäyttäjän ennakointivelvollisuus (4§)

HE 180/2018 vp perustelujen mukaan tieliikenteessä vakiintunut ja korkeimman oikeuden hyväksymä luottamusperiaate säilyisi, mutta säännöstekstissä korostetaan muiden tienkäyttäjien toiminnan ennakointia siinä määrin, että se kattaisi luottamusperiaatteen vastaisesti myös toisen tienkäyttäjän liikennesääntöjen vastaisen toiminnan ennakoinnin. Pykälien 3, 4 ja 5 sisältö ja rakenne on kokonaisuutena vaikeasti hahmotettava. Esitämme sen vuoksi lain 4 ja 5 §:n säännösten kirjoittamista uudelleen seuraavasti:

Tieliikenteen periaatteet

3 § (ei muutosehdotusta)

Tienkäyttäjän yleiset velvollisuudet

Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Liikennettä ei saa tarpeettomasti estää eikä haitata. Ajoneuvoa ei saa ajaa aiheettoman hitaasti eikä tarpeettomasti äkkiä jarruttamalla.

4 § Tienkäyttäjän ennakointivelvollisuus: (muutosehdotus)

Ajoneuvon hallinta on kyettävä säilyttämään kaikissa ennakoitavissa tilanteissa.

5 § Turvallinen ajoneuvon ja raitiovaunun kuljettaminen (muutosehdotus)

Ajoneuvon ja raitiovaunun nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovittava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo ja raitiovaunu on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa.

(Tieliikenteen periaatteet

3 § (ei muutosehdotusta)

Tienkäyttäjän yleiset velvollisuudet

Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Liikennettä ei saa tarpeettomasti estää eikä haitata. Ajoneuvoa ei saa ajaa aiheettoman hitaasti eikä tarpeettomasti äkkiä jarruttamalla.

4 §

Tienkäyttäjän ennakointivelvollisuus (aiempi)

Tienkäyttäjän on ennakoitava toisten tienkäyttäjien toimintaa vaaran ja vahingon välttämiseksi ja sovitettava oma toimintansa sen mukaisesti sujuvan ja turvallisen liikenteen edistämiseksi.

5 §

Turvallinen ajoneuvon ja raitiovaunun kuljettaminen (aiempi)

Ajoneuvon ja raitiovaunun nopeus ja etäisyys toiseen tienkäyttäjään on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo ja raitiovaunu on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa.

Ajoneuvo ja raitiovaunu on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennalta arvattavissa tilanteissa.)

2.3. Linja-auton pysäkiltä lähtevän linja-auton väistäminen (26§)

Aiempi 22§: Jos pysäkillä olevan linja-auton kuljettaja tiellä, jolla suurin sallittu nopeus on enintään 60 km/h, osoittaa suuntamerkillä aikovansa lähteä liikkeelle, samaa tai viereistä ajokaistaa pysäkkiä lähestyvän ajoneuvon kuljettajan on vähennettävä nopeutta ja tarvittaessa pysäytettävä, jotta linja-auto voi esteettä lähteä pysäkiltä.

Huolimatta 1 momentin säännöksestä linja-auton kuljettajan on noudatettava erityistä varovaisuutta vaaran välttämiseksi ja annettava suuntamerkki siten kuin 35 §:ssä säädetään.

tuleva 26§: Linja-auton pysäkiltä lähtevän linja-auton väistäminen

Jos pysäkillä oleva linja-auto tiellä, jolla suurin sallittu nopeus on enintään 60 kilometriä tunnissa, osoittaa suuntamerkillä aikovansa lähteä liikkeelle, samalla tai viereisellä ajokaistalla pysäkkiä lähestyvällä ajoneuvolla on väistettävä pysäkiltä lähtevää linja-autoa.

Kun pysäkin viereinen ajokaista on pyöräkaista, myös pyöräkaistan viereistä ajokaistaa pysäkkiä lähestyvällä ajoneuvolla on väistettävä pysäkiltä lähtevää linja-autoa.

Riittääkö 4§ velvollisuus vai olisiko syytä säilyttää myös tuo la-kuljettajan erityinen varovaisuusvelvollisuus?

2.4. Vasemmalle pysäköinti (36 §)

Uusi laki sallisi vasemmalle pysäköinnin taajamassa kaikilla teillä ja kaduilla. Esim. Saksassa tätä pysäköintimahdollisuutta on rajattu vain kaksikaistaisille kaduille. Liikenneturvallisuuden vuoksi esitämme, että vasemmalle pysäköintiä rajoitettaisiin tätä enemmän muuttamalla 36 § 1 momentin viimeinen lause seuraavasti:

Taajamassa vasemmalle puolelle tietä pysäyttäminen ja pysäköinti on sallittu muuta liikennettä vaarantamatta ja haittaamatta myös kaksisuuntaisella tiellä silloin, jos tiellä on voimassa enintään 40 km/h nopeusrajoitus eikä se edellytä enemmän kuin yhden vastakkaiseen suuntaan olevan ajokaistan ylittämistä.

2.5. Pysäköintikielto risteyksen lähellä (37 §) / Risteysalueen määritelmä

Säännöksessä kielletään pysäköinti pyörätien ja ajoratojen risteyksessä sekä viittä metriä lähempänä risteävän ajoradan lähintä reunaa tai sen ajateltua jatkoa ajoradalla. Tämä aiheuttaa ongelmia

erityisesti silloin, kun ajoradat risteävät toisiinsa nähden vinosti, jolloin pysäköintikieltoalue on tulkittu ajoratojen leikkauspisteestä eteenpäin. Ruotsissa pysäköinti risteysalueen lähellä perustuu etäisyyteen ajoratojen leikkauspisteistä.

Esitämme sen vuoksi, että lain 37 § 1) ja 2) kohdat muutetaan seuraavan sisältöiseksi:

Ajoneuvoa ei saa pysäyttää eikä pysäköidä:

1) jalkakäytävällä, suojatiellä, pyörätiellä, pyörätien jatkeella eikä viiden metrin matkalla ennen suojatietä, risteävää pyörätietä tai ajoradan molemmin puolin sen ja risteävän pyörätien leikkauskohtaa;

2) risteyksessä eikä viittä metriä lähempänä risteävän ajoradan lähintä reunaa tai ajoradan molemmin puolin sen ja risteävän ajoradan leikkauskohtaa;

2.6. Teknisen laitteen käyttäminen (98§) (muutetaan 1 mom)

Ajoneuvossa ja raitiovaunussa ei saa ajon aikana käyttää teknistä laitetta tai järjestelmää siten, että sen käyttäminen haittaa tai vaarantaa ajoneuvolla ajamista.

2.7. Koulu- ja päivähoitokuljetuksen merkitsemisestä ja kilven koosta (143§).

Uudessa tieliikennelaissa ei säädetä taksivalaisimesta mitään ja koululaiskuljetus on mahdollista merkitä kuvulla, joka asetetaan ko. valaisimen päälle tai tilalle. Olisiko mahdollista määritellä minimikoko taksivalaisimelle, jolloin myös em. kilpi olisi minimissään jonkin kokoinen?

2.8. Henkilökuljetus kaksi- ja kolmipyöräisellä moottorikäyttöisellä ajoneuvolla sekä niihin rinnastettavalla nelipyöräisellä ajoneuvolla (144§)

Moottoripyörällä, jota ei ole varustettu sivuvaunulla, saa kuljettaa enintään yhtä matkustajaa. Sivuvaunulla varustetulla moottoripyörällä saa kuljettaa enintään yhtä matkustajaa kuljettajan takana. Edellytyksenä matkustajan kuljettamiselle on, että matkustajaa varten on sopiva istuin ja jalkatuet. Sivuvaunulla varustetun moottoripyörän sivuvaunussa saa kuljettaa enintään kahta matkustajaa. Rekisteriin merkittyjä henkilölukumääriä ei saa ylittää.

2.9. Liikennevirhemaksun arviointia (166§)

"...100 euron liikennevirhemaksu voidaan määrätä..." 14) 74 §:ssä säädetään liikennevalon noudattamisesta;" on mielestämme riittämätön sanktio?

3. Säädosliite (liikennemerkkit)

3.1. E 14.3 Vastavirtapyöräilyn liikennemerkki

Ehdotamme, että säädosliitteeseen lisätään uusi sääntömerkki nro E14.3 seuraavin selityksin:

Merkillä osoitetaan merkkien E14.1. ja E14.2. sijasta yksisuuntainen tie, jolla kaksisuuntainen polkupyöräliikenne on sallittu. Merkki voidaan sijoittaa myös tien vasemmalle puolelle.

Perustelut: Yksisuuntaista tietä ajava ajoneuvon kuljettaja tietää varautua vastaan tulevaan polkupyöräliikenteeseen, jonka tulee käyttää kulkusuunnassaan tien oikeata reunaa. Liikennemerkki on hyvin yleinen monissa muissa Euroopan maissa.

Tiemerkinnät Nro M8 Pyöräilijä.

Ehdotamme seuraavaa korjausta merkin selityksen toiseen lauseeseen:

Merkintää käytetään myös yksisuuntaisella tiellä, jolla polkupyöräliikenne on sallittu molempiin suuntiin, osoittamaan pyöräilijän paikkaa kulkusuunnassaan tien oikeassa reunassa.

Perustelu: Merkinnällä vahvistetaan kiellettyyn ajosuuntaan ajavan pyöräilijän paikaksi tien oikea reuna (pyöräilijän osalta kyse on kaksisuuntaisesta tiestä: TLL 19 § 1 mom.).

3.2. L3 Suojatien merkintä

Liikennemerkkin mukaan suojatie osoitetaan valkoisella tien suuntaisella juovituksella. Sanamuodon perusteella olisi ymmärrettävä, että tiemerkintä yksinään riittäisi osoittamaan suojatien, mikä erityisesti talvella aiheuttaa ongelmia. Siksi esitämme seuraavaa korjausta tiemerkinnän L3 selitykseen:

Suojatie voidaan liikennemerkkin ohella osoittaa valkoisella tien suuntaisella juovituksella.

Hapulahti Jyrki
Hämeen ammatti-instituutti Oy - Liikenneopetuskeskus